

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

Somentorica:
Alja Žekar, prof. RP

Mentorica:
Iris Frelih, prof. def.

Celje, marec 2014

Osnovna šola Frana Kranjca Celje

VREDNOTE – TO SEM JAZ

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici:

Nina Jakop, 8. b

Laura Rozman, 8. b

Somentorica:

Alja Žekar, prof. RP

Mentorica:

Iris Frelih, prof. def.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2014

VSEBINA

1 UVOD	1
1.1 OPREDELITEV PROBLEMA	1
1.2 RAZISKOVALNE HIPOTEZE	1
1.3 METODE RAZISKOVANJA	2
1.3.1 Vzorec	2
1.3.2 Merski instrument	2
1.3.3 Postopki zbiranja podatkov	2
1.3.4 Postopki obdelovanja podatkov	2
2 TEORETIČNI DEL	4
2.1 KAJ SO VREDNOTE	4
2.2 FUNKCIJA VREDNOT	6
2.3 DRUŽINA KOT PRVA POSREDOVALKA VREDNOT	7
2.4 ŠOLA IN VREDNOTE V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM PROCESU	8
2.5 VREDNOTE MLADIH	9
2.6 VZGOJA ZA VREDNOTE	10
3 PRAKTIČEN DEL NALOGE	11
3.1 REZULTATI IN RAZLAGA	11
3.1.1 Analiza in interpretacija vprašalnika za učence	11
3.1.2 Analiza in interpretacija vprašalnika za starše	16
3.1.3 Analiza in interpretacija vprašalnika za učitelje	22
3.2 RAZLAGA HIPOTEZ	26
4 ZAKLJUČEK	31
	33
LITERATURA	34
ELEKTRONSKI VIRI	35
PRILOGE	

KAZALO TABEL

Tabela št. 1: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 – Obkroži, kdo ima po tvojem mnenju vpliv na tvoje razmišljanje o tem, kaj je v življenju pomembno. Obkroži 3 odgovore.....	11
Tabela št. 2: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 – Sedaj pa prosim podčrtaj en odgovor, za katerega meniš, da je najpomembnejši.....	12
Tabela št. 3: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 2 – Kaj ti je v življenju zelo pomembno? Obkroži 5 odgovorov.....	13
Tabela št. 4: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 3 – Na kakšen način ti starši posredujejo vrednote?.....	14
Tabela št. 5: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 4 – Na kakšen način ti učitelji posredujejo vrednote?.....	15
Tabela št. 6: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 – Kakšna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot?.....	16
Tabela št. 7: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 2 - Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši otroci.....	17
Tabela št. 8: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 3 – Na kakšen način posredujete vrednote svojim otrokom? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.....	18
Tabela št. 9: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 4 - Kaj menite, da je osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot.....	19
Tabela št. 10: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 5 - Kako pomembna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot otrok?.....	20
Tabela št. 11: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 6 - Ali menite, da šola za privzganje vrednot naredi dovolj?.....	21
Tabela št. 12: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 - Kakšna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot?.....	22
Tabela št. 13: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 2 - Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši učenci.....	23

Tabela št. 14: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 3 - Na kakšen način posredujete vrednote svojim učencem? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.....	24
Tabela št. 15: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 4 - Kaj menite, da je osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot.....	26
Tabela št. 16: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 5 – Kako pomembna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot otrok?.....	27
Tabela št. 17: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 6 - Ali menite, da starši za privzgajanje vrednot naredijo dovolj?.....	28

KAZALO GRAFOV

Grafični prikaz št. 1: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 – Obkroži, kdo ima po tvojem mnenju vpliv na tvoje razmišljanje o tem, kaj je v življenju pomembno.....	11
Grafični prikaz št. 2: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 – Sedaj pa prosim podčrtaj en odgovor, za katerega meniš, da je najpomembnejši...	12
Grafični prikaz št. 3: Odstotki (f %) za vprašanje številka 2 – Kaj ti je v življenju zelo pomembno?.....	13
Grafični prikaz št. 4: Odstotki (f %) za vprašanje številka 3 – Na kakšen način ti starši posredujejo vrednote?.....	14
Grafični prikaz št. 5: Odstotki (f %) za vprašanje številka 4 – Na kakšen način ti učitelji posredujejo vrednote?.....	15
Grafični prikaz št. 6: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 – Kakšna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot?.....	16
Grafični prikaz št. 7: Odstotki (f %) za vprašanje številka 2 - Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši otroci.....	17
Grafični prikaz št. 8: Odstotki (f %) za vprašanje številka 3 - Na kakšen način posredujete vrednote svojim otrokom? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.....	18
Grafični prikaz št. 9: Odstotki (f %) za vprašanje številka 4 - Kaj menite, da je osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot.....	19
Grafični prikaz št. 10: Odstotki (f %) za vprašanje številka 5 - Kako pomembna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot otrok?.....	20
Grafični prikaz št. 11: Odstotki (f %) za vprašanje številka 6 - Ali menite, da šola za privzgajanje vrednot naredi dovolj?.....	21
Grafični prikaz št. 12: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 - Kakšna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot?.....	23
Grafični prikaz št. 13: Odstotki (f %) za vprašanje številka 2 - Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši učenci.....	24

Grafični prikaz št. 14: Odstotki (f %) za vprašanje številka 3 – Na kakšen način posredujete vrednote svojim učencem? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.....	25
Grafični prikaz št. 15: Odstotki (f %) za vprašanje številka 4 - Kaj menite, da je osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot.....	26
Grafični prikaz št. 16: Odstotki (f %) za vprašanje številka 5 - Kako pomembna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot otrok?.....	27
Grafični prikaz št. 17: Odstotki (f %) za vprašanje številka 6 - Ali menite, da starši za privzgajanje vrednot naredijo dovolj?.....	28

KAZALO SLIK

Slika št. 1: Skupini vrednot.....	5
-----------------------------------	---

POVZETEK

Vsak posameznik ima svojo lestvico vrednot. Z njihovo pomočjo sprejema življenjske odločitve in jih tudi razume. Brez človeka ne bi bilo vrednot. Musek pravi, da so vrednote globoke presoje posameznikov o tem, kaj je za njih pomembno in prav in si posameznik k dosegi tega tudi močno prizadeva. Vendar pa se moramo zavedati, da so vrednote lahko razlog tudi za konflikte med ljudmi. Do različnih stališč in reagiranja prihaja tudi zato, ker vsak posameznik lahko da prednost drugi vrednoti. Za nekoga je pomembnejša vrednota solidarnost, za drugega je to uspešnost. Vrednote so torej ne le del nas, del človeštva, temveč močno vplivajo na naše odločitve, dejanja, odnose, torej na življenje slehernega človeka.

Vsak posameznik si gradi svoj lasten sistem vrednot postopoma, najprej v okviru družine, potem v vrtcu in nenazadnje v šoli.

V empiričnem delu raziskovalne naloge nas je zanimalo, kaj se zdi v življenju najbolj pomembno in vredno učencem, staršem in učiteljem osmih celjskih osnovnih šol.

S pomočjo raziskave smo želeli ugotoviti, kakšna so stališča staršev in učiteljev na področju vrednot. Zanimalo nas je predvsem, kako starši in učitelji ocenjujejo svojo vlogo na področju oblikovanja vrednot otrok/učencev in katere vrednote so po njihovem mnenju med najpomembnejšimi. Prav tako smo želeli ugotoviti, kateri dejavniki po njihovem mnenju pomembno vplivajo na oblikovanje vrednot otrok/učencev.

Po mnenju anketiranih, je vloga staršev in učiteljev v življenju otrok oziroma učencev zelo pomembna. Zanimivo se nam zdi, da so učitelji za razliko od staršev, mnenja, da starši v zgodnjem otroštvu za privzganje vrednot otrokom, še vedno ne naredijo dovolj. Kot najpogostejši razlog so učitelji navajali predvsem časovno stisko in prenašanje odgovornosti na druge.

Glede na pridobljene podatke, se nam zdi spodbudno, da so vrednote, ki so jih izbirali starši kot pomembne, izbirali tudi njihovi otroci. Kljub predvidevanju, da bodo pri obeh skupinah anketiranih prevladovali predvsem denar in družbeni ugled, se je izkazalo ravno nasprotno. V

njihovih odgovorih se namreč kaže predvsem želja po poglobljenem prijateljstvu in ljubezni, družini in zdravju.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem anketirancem, ki so se potrudili in rešili anketne liste. Zahvala gre tudi vsem ravnateljem celjskih osnovnih šol, ki so pomagali pri predaji anket učencem, njihovim staršem in učiteljem.

Zahvaljujemo se tudi lektorici, gospe Janji Đaković, in gospodu Cvetu Prevodniku, ki nam je pomagal pri računalniški obdelavi.

Nenazadnje pa posebna zahvala za usmerjanje, podporo in pomoč pri raziskovalni nalogi mentorici, gospe Iris Frelj, prof. defektologije in somentorici, gospe Alji Žekar, prof. razrednega pouka.

1 UVOD

1.1 OPREDELITEV PROBLEMA

Vrednote so pomemben del osebnosti. Delujejo motivacijsko, kar pomeni, da usmerjajo naše ravnanje, vodijo izbiro dejanj ter vplivajo na medsebojne odnose. Skozi življenje posameznika se spreminjajo in človek v svojem razvoju prehaja skozi različne vrednostne orientacije. Zaradi zavedanja, da vrednote v precejšnji meri vplivajo na ravnanje posameznika in na njegov odnos do okolja, se starši in učitelji vse bolj sprašujejo o svoji vlogi na področju oblikovanja vrednot.

V empiričnem delu raziskovalne naloge nas je zanimalo, kaj se zdi v življenju najbolj pomembno in vredno učencem, staršem in učiteljem.

S raziskovalno nalogo smo ugotavljali, za katere vrednote si prizadevajo starši in za katere učitelji, da bi jih pridobili njihovi otroci oziroma učenci in na kakšen način, po njihovem mnenju, dosega te vrednote. Zanimalo nas je tudi, kako starši in učitelji ocenjujejo pomembnost svoje vloge na področju oblikovanja vrednot otrok. Prav tako smo želeli ugotoviti, kdo oziroma kaj po mnenju staršev in učiteljev, otrok vpliva na oblikovanje posameznikovih vrednot.

1.2 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

Pri opredelitvi hipotez smo se oprli na dosedanja teoretična izhodišča literature ter na diplomske naloge s tega področja.

H1: Vloga staršev in učiteljev na področju oblikovanja vrednot je zelo pomembna.

H2: Najpogostejša načina pri posredovanju vrednot sta zgled in pogovor.

H3: Učenci kot zelo pomembne vrednote navajajo denar in lastnino ter družbeni status.

H4: Najpomembnejše vrednote otrok se razlikujejo od najpomembnejših vrednot staršev, saj so prvi, ki jim v zgodnjem otroštvu z vzorom privzgaajo vrednote.

1.3 METODE RAZISKOVANJA

1.3.1 Vzorec

Naš vzorec raziskovanja predstavljajo učenci b oddelkov, tretjega, šestega in devetega razreda. Raziskava je potekala na osmih celjskih osnovnih šolah, vanjo pa so bili zajeti tudi njihovi starši anketiranih učencev ter učitelji. V naši raziskavi je tako sodelovalo 289 učencev, 243 staršev in 170 učiteljev.

1.3.2 Merski instrument

Pri raziskovalnem delu smo si pomagali s tremi anketnimi vprašalniki. Vprašalniki so bili anonimni.

Vprašalnik za učence zajema 4 vprašanja zaprtega tipa, povezana predvsem s tem, kdo vse ima vpliv na njihovo razmišljanje o tem, katere vrednote so zanje najpomembnejše ter na kakšen način jim te vrednote posredujejo starši in učitelji.

Vprašalnik za starše in učitelje zajema 6 vprašanj zaprtega in odprtega tipa, povezanih predvsem z vrednotami, ki so po mnenju anketirancev pomembne otrokom/učencem ter kako vidijo svojo vlogo pri oblikovanju teh vrednot. Vprašanja se navezujejo tudi na njihov pogled glede načina posredovanja vrednot otrokom/učencem.

1.3.3 Postopek zbiranja podatkov

V raziskavo je bil vključen vzorec 702 oseb. Vzorec je bil razdeljen na skupino otrok (289 otrok 3.b, 6.b in 9.b razreda osmih celjskih osnovnih šol) in skupino staršev (243 oseb) ter skupino učiteljev (170 oseb). V vzorcu ni izpostavljen vpliv spola in starosti ne v vzorcu otrok ne v vzorcu odraslih. V raziskavo je bilo vključenih osem celjskih osnovnih šol.

1.3.4 Postopek obdelovanja podatkov

Podatke smo pridobili s tremi anketnimi vprašalniki:

- vprašalnik za učence (priloga 2),
- vprašalnik za starše (priloga 3),
- in vprašalnik za učitelje (priloga 4).

Vprašalnik za učence je bil sestavljen iz vprašanj zaprtega tipa za lažje razumevanje, vprašalnik za starše in učitelje pa je bil sestavljen iz vprašanj zaprtega in odprtega tipa.

Med učence smo razdelili 314 anketnih vprašalnikov in prejeli 289 ustrezno izpolnjenih, ki smo jih vključili v našo raziskavo. Izmed 314 razdeljenih anketnih vprašalnikov smo prejeli 243 ustrezno izpolnjenih anketnih vprašalnikov za starše. Od razdeljenih 240 anketnih vprašalnikov, namenjenih učiteljem, smo dobili 170 pravilno izpolnjenih.

Anketo smo izvedli med 7. januarjem 2013 in 14. februarjem 2014.

Zbrane podatke smo na koncu oblikovali in uredili v smiselno celoto.

2 TEORETIČNI UVOD

»V osebostnem razvoju posameznika imajo poseben pomen življenjski cilji, ideali in vrednote. Njihove zasnove se pojavljajo že v otroštvu, trdneje pa se uveljavijo v adolescenci, a v bistvu jih izgrajujemo in oblikujemo vse življenje. Pomenijo nam merilo, s katerim ocenjujemo svoje ravnanje in ravnanje drugih. (...) Še več, z njimi naravnavamo in načrtujemo svoje življenje tudi dolgoročno – tudi in predvsem pri najpomembnejših odločitvah v zvezi z našim izobraževanjem, poklicem, v zvezi z našimi življenjskimi partnerji (Musek, 1995, str. 28). Vrednote in življenjski cilji so v današnjem dinamičnem in protislovnem času resnično svojevrsten kažipot (Musek, 1995).

V vseh obdobjih človekovega razvoja so imele vrednote pomembno vlogo. Z njimi so se ukvarjali že misleci in filozofi v stari Grčiji in postavljali temelje, ki so še kako aktualni v današnjem času. Temelji vrednot se porajajo v družini, njihovo nadgradnjo pa naj bi dograjevalo in spodbujalo šolsko in širše družbeno okolje. Vrednote so pomemben pokazatelj posameznikovega osebostnega kot tudi širšega družbenega kulturnega okolja.

Tudi sami menimo, da imajo vrednote pomembno vlogo v življenju vsakega posameznika, saj z njimi načrtujemo ključne odločitve v življenju. Na oblikovanje naših vrednot pa imajo močan vpliv socialni in kulturni dejavniki, med katerimi se nam zdi najpomembnejša vzgoja.

2.1 KAJ SO VREDNOTE?

Vrednote so prepričanja o nekem najprimernejšem zaželenem stanju ali vedenju in naj bi posamezniku nakazale smer njegovega življenjskega sloga; so pridobljene izkušnja o ustreznosti ali neustreznosti nekega vedenja (Ščuka, 2007, str. 227).

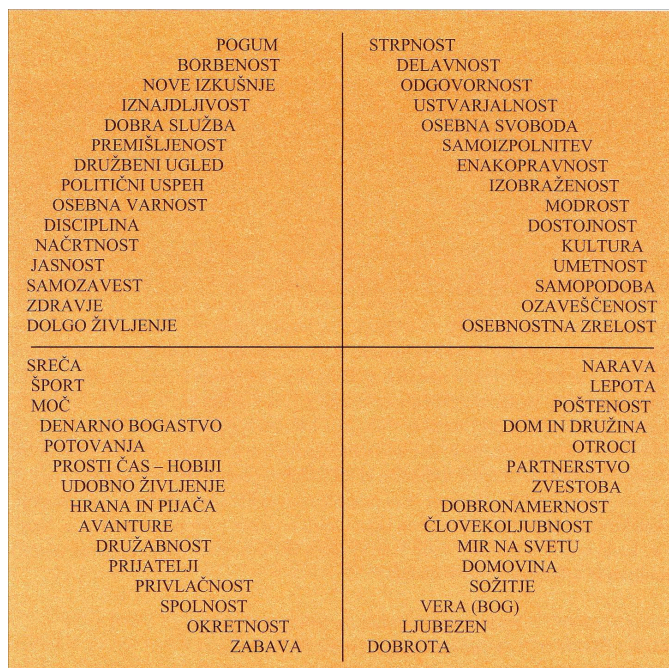
Vrednote so lahko različni cilji, ki jih vrednotimo in h katerim si prizadevamo. So tudi človekov odnos do nečesa, kar ima zanj višjo ceno, večjo veljavnost v primerjavi s čim drugim. Na duhovnem področju naj bi vrednote pomagale pri orientaciji življenjskih odločitev (Zalokar Divjak, 2001, str. 39).

Vrednote so že dolgo predmet proučevanja več znanstvenih disciplin, prav tako pa ostaja mnogo definicij in opredelitev, kaj sploh vrednote so. Večina avtorjev se strinja v tem, da so vrednote v veliki meri povezane z motivacijo, ter da usmerjajo naše ravnanje.

Nastanek vrednot sodi v dobo od zgodnjega otroštva do mladostništva. Ker se vrednote, vrednostna orientacija in sistemi v življenjskih obdobjih spreminjajo, govorimo o postopnem razvoju vrednot. V mlajšem obdobju smo bolj usmerjeni k hedonskim – čutnim vrednotam, ki so povezane s telesnimi potrebami, počutjem, udobjem, zdravjem, zabavo. Nato so v ospredju vrednote doseganja, uspešnosti in moči (statusne), zatem vrednote dolžnosti in odgovornosti (moralne in etične) in pa vrednote samouresničevanja oziroma osebne rasti (izpolnitvene), ki so zastopane v vseh obdobjih. Poleg lastne aktivnosti je okolje s svojim vplivom najmočnejši dejavnik pri oblikovanju osebnosti in razvoju vrednot (Musek, 1995, str 111).

V. Ščuka se drži razporeditve vrednot, ki jo utemeljuje psiholog Janek Musek. Ker se vrednote delijo v dve skupini: apolonske ter dionizične. Ker pa vsako od obeh deli še na dve podskupini, katere prikazuje v krogu in v štirih kvadrantih (Ščuka, 2007, str. 230).

Slika 1: Skupini vrednot (V. Ščuka, 2007, str. 231)

DESNA POLOVICA – to so vrednote, ki pomenijo ideale, popolnost in kakovost (»apolonske«):

- desno zgoraj: vrednote, ki težijo k ustvarjalni svobodi, izpolnitvi zastavljenih ciljev, stalnemu osebostnemu dograjevanju in izboljševanju;

- desno spodaj: vrednote tradicionalne morale, vezane na odnos do lastne družine, do ljudi okoli sebe, okolja, domovine, religije in človeštva nasploh.

LEVA POLOVICA – tu so vrednote, ki pomenijo učinkovitost, ugodje in količino (»dionizične«):

- levo zgoraj: vrednote, vezane na družbeni položaj, strokovno znanje, izkušnost, ustrezno delovno učinkovitost in telesno zdravje;
- levo spodaj: vrednote materialnega, čutnega in socialnega ugodja.

2.2 FUNKCIJE VREDNOT

Pregledali smo filozofske in psihološke knjige, lotili smo se branja knjig, ki pišejo o vzgoji... Vsi avtorji posredno govorijo tudi o funkcijah vrednot, zato bi želeli v strnjeni obliki podati nekaj takih funkcij, ki jih zagovarjajo različni avtorji (Musek 2000, Justin, Zupančič 1991). Iz prebranih vsebin smo izluščili naslednje funkcije vrednot, vendar verjamemo, da imajo vrednote še mnogo več funkcij od naštetih:

- ✓ vrednote človeku omogočijo, da se ustrezno odloči (vsaka izbira, ki jo posameznik naredi, je vrednostna izbira; če za vrednoto velja, da je kot motivacijski cilj, potem to vsekakor vpliva na določene življenjske odločitve);
- ✓ vrednote imajo tudi pomembno vlogo v procesu prilagajanja okolju, v katerem posameznik živi;
- ✓ če dobro poznamo svoje vrednote, potem lahko predvidimo svoje reakcije na različna dejanja oziroma jih razumemo (to je v veliko pomoč učitelju – če učitelj dobro pozna sebe in svoje učence, potem lahko predvidi reakcije posameznikov in temu prilagaja potek učnih ur);
- ✓ vrednote so tudi izvor moralnih norm (posameznik zavzema svoja stališča, presoja od dobrem in slabem s pomočjo svojih vrednot);
- ✓ vrednote imajo povezovalno funkcijo (ljudje s podobnimi vrednotami se bodo lažje razumeli in družili kot ljudje, ki imajo izrazito nasprotujoče si vrednote);

- ✓ vrednote vplivajo na sprejemanje informacij (posameznik lažje in hitreje sprejema tiste informacije, do katerih ima že predhodno oblikovan ustrezen (pozitivni) vrednostni ponos);
- ✓ vrednote posamezniku pomagajo pri selekciji informativnih vsebin;
- ✓ vrednote lahko pripomorejo tudi k pomnjenju (zapomnitev bo boljša, če bodo informativne vsebine usklajene z vrednotami posameznika);
- ✓ vrednote vplivajo na čut za opravljanje dolžnosti ter sprejemanje odgovornosti.

Vrednote so torej zelo kompleksen pojav, pa vendar s človekom tako zelo povezan. Z njimi se srečujemo v vsakdanjih situacijah, ko do določenih pojavov, dogodkov vzpostavljamo nek odnos. Človeka vrednote določajo, saj imajo navsezadnje z njegovim življenjem mnogo različnih funkcij.

2.3 DRUŽINA KOT PRVA POSREDOVALKA VREDNOT

Moralna pravila niso prirojena. Starši, vzgojitelji, učitelji so tisti, ki otrokom posredujejo celo vrsto pravil, otroku dajejo osebni zgled, predvsem danes pa se teži k temu, da moramo moralna pravila tudi razumeti. Torej lahko rečemo, da dojenček še ni moralno bitje, socialno pa postane okrog tretjega meseca starosti. To pokaže z nasmihanjem, ko mu nekaj prija oziroma ga obdajajo družinski člani, ali pa z jokom, kadar mu nekaj ne ustreza.

Nekakšen pravi moralni razvoj se začne nekje po prvem letu starosti in se konča v pozni dobi mladostništva, zavedati pa se moramo, da se tudi kasneje lahko še spreminja.

V predšolskem obdobju je otrok pretežno usmerjen le nase, ravna in obnaša pa se tako, da je to v skladu z odraslo (mami, oče) predstavo o dobrem in slabem. Tako ravna zato, ker se boji kazni oziroma si želi pohvale, če pa bo ugotovil, da lahko svoje potrebe zadovolji na način, s katerim se odrasli ne strinja, vendar pa zato ne bo kaznovan, potem bo to storil. Za primer lahko vzamemo otroka, kateremu je mati rekla, da ne sme jesti mivke, ker je umazana in mu bo potem verjetno slabo. Otrok tega ne stori, ker ga je strah kazni, vendar pa izkoristi trenutek, ko mati ne gleda, in mivko tudi dejansko poskusi.

Otrok v predšolskem obdobju prepoznava nekatere stalne pojave in odrasle, ki na te pojave bodisi negativno bodisi pozitivno reagirajo. Na podlagi teh reakcij se otrok odloči, ali je neko dejanje pravilno ali nepravilno. Otrok se na tej stopnji moralnih pravil uči s pomočjo konkretnih situacij. Nima še sposobnosti, da bi moralne pojme med seboj povezoval, ampak

jih povezuje le s konkretnimi situacijami, v katerih je te pojme spoznal (npr. ne smeš metati kock v prijatelja, ker ga lahko poškoduješ – pojma, da ni dobro nekoga poškodovati, bo povezal le s kockami in ne npr. s kamenjem). Pri predšolskem otroku se moramo zavedati tudi tega, da on določene pojme razume drugače kot pa odrasla oseba. Tako mu ni dobro reči »dober«, »priden«..., ker teh pojmov še ne razume, ampak mu jih moramo predstaviti konkretno oziroma bolj natančno razložiti.

Rečemo lahko, da se otrok v predšolskem obdobju ravna po vzoru odraslih, svoje odločitve pa sprejema glede na posledice – kazen ali pohvala. Pri tem pa je zelo pomembno, da so starši potrpežljivi. Kajti četudi so otroku neko pravilo že razložili, to ne pomeni, da ga otrok res razume in ga je sprejel kot normo delovanja. Šele ponovno razlaganje, v enakih ali podobnih situacijah, bo otroka pripeljalo do postopnega razumevanja in sprejetja nekega pravila.

2.4 ŠOLA IN VREDNOTE V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM PROCESU

Učitelj se mora zavedati, da njegov lastni zgled vpliva tako na vzdušje v razredu, razredno klimo, kot tudi na oblikovanje vrednot pri učencih. Ti dokaj hitro ugotovijo neskladje med učiteljevim vedenjem, nasveti ter njihovem udejanjanju. Besede, nasveti, navodila so premalo. Če učitelj želi sodelovati pri oblikovanju učenčevih vrednot (sodeluje v vsakem primeru, vprašanje je le, kdaj sodeluje konstruktivno in kdaj destruktivno), mora delovati tako, kot govori. Za razvoj vrednot je namreč potrebno mnogo več kot le pogovor o dobrem in slabem, pravilnem, nepravilnem. Učenec mora imeti možnost sam razmišljati ter preizkušati različne vloge ter se na podlagi tega sam odločiti za neko dejanje.

Na razredni stopnji, prva in del druge triade, so učenci še močno nagnjeni k identifikaciji s starejšimi osebami. Ravno tako je »poučevanje« (mogoče bi lahko boljše rekli osvajanje) vrednot za učitelja lahko precejšen izziv. Učitelj je tisti, ki ima možnost izbirati, ali bo le nekakšen predavatelj in se bo ukvarjal pretežno z izobraževanjem in vodenjem ure tako, da bo potekala čim bolj mirno, ali pa bo mnogo bolj pozitivno izkoristil svojo možnost pri pedagoškem delu in pripomogel k otrokovemu moralnem razvoju ter oblikovanju vrednot.

Če se zgodi, da učitelj z delovanjem ne podpira svojih stališč in prepričanj, se bodo učenci verjetno začeli spraševati, ali je dovolj le misliti dobro.

A.Vukasović pravi, »če učitelj deluje v skladu s svojimi prepričanji in če učenec čuti, da učitelj stoji za svojimi besedami, je pošten in dosleden, potem lahko učiteljevo poučevanje močno vpliva na oblikovanje posameznikove osebnosti, kajti učitelja ni mogoče zamenjati z nobenim drugim sredstvom.« (Vukasović 1993, str. 282)

Seveda pa se moramo zavedati, da živimo v časih, kjer je na majhnem prostoru veliko različnih kultur. Ker nobena vrednotna izbira ne more biti nevtralna, tako se tudi učitelj ne more vesti »nevtralno«. Nevtralne šole ni. Kljub temu pa mora učitelj najti neko sprejemljivo pot. Zato naj bi učiteljeva prepričanja ter njegovo delovanje temeljila na spoštovanju človekovih pravic, iz katerih izhajajo vrednote, ki naj nam bi jih podala šola. Učitelj naj torej ravna tako, kot želi, da ravnajo njegovi učenci, kajti ena izmed njegovih nalog je, da nauči učence živeti srečno in uspešno v skupnosti. Danes je veliko družin z enim samim otrokom, torej je vrtec ali šola tista prva večja skupnost, v kateri učenci preživijo velik del svojega časa. In ta šolska skupnost predstavlja mnogim otrokom drugačno (tudi dragoceno) izkušnjo za spoznavanje kulturne različnosti ipd. (znotraj družine le redko naletimo na npr. drugačno vero, raso...), ki edina lahko omogoča sprejemanje v današnjem času zaželenih vrednot (strpno komunikacijo...).

2. 5 VREDNOTE MLADIH

V različnih življenjskih obdobjih imamo ljudi različne prioritete. Vendar pa so vrednote relativno stabilne in trajne vsekakor bolj kakor kakšna druga prepričanja in stališča. Seveda niso nespremenljive (Fideršek, Hajsinger, Hrastnik Fink, 2011, str. 13).

Seveda pa smo vsi že slišali za t.i. generacijski prepad, tudi kar se tiče vrednot posameznikov. Razlike v vrednotah pridejo z družbenim razvojem, saj ta venomer prinaša nove poglede in nova vrednotenja. Mlajše generacije nato prevzamejo ta nova vrednotenja, medtem ko se starejše generacije oprijemajo svojih.

Najbolj opazimo spremembe v razliki, kaj cenijo mlajši in kaj starejši, in slednjim se vedno zdi, da mladi ničesar več ne cenijo. Starejši tožijo, da ni več nobenega spoštovanja vrednot, vendar pa v resnici mladi vrednote rušijo, da jih ponovno sestavijo. Če izhajamo iz nas samih, so za mlade najpomembnejše vrednote pravo prijateljstvo in družinsko življenje. Najmanj pomembne so materialno-karijerne vrednote, kot so gnotne dobrine, denar, moč, slava (Fideršek, Hajsinger, Hrastnik Fink, 2011, str. 13).

2.6 VZGOJA ZA VREDNOTE

V svetu in tudi pri nas vedno pogosteje govorimo o vzgoji za vrednote.

Odkar govorimo o vzgoji, razmišljamo tudi o vrednotah. Šola ima v vseh časi nalogo, da mladim rodovom prenaša bolj ali manj ustaljene, sprejete in veljavne norme in vrednote (Divjak, 2000).

Pri nas se preko medijev večkrat ustvarja vtis o krizi vrednot in pomanjkanju moralnih vrednot današnje mladine. Ta, imenovani »moralni vakuum«, pa naj bi bil posledica prevladujočega intelektualizma v šolah. Gre za pomanjkanje moralnega čuta šole ter pravih vrednot šole (Pučko, Polak, 1998).

Vzgajati ne pomeni zgolj razvijati razum, temveč oblikovati celotnega človeka, tudi njegovo srce in značaj. Vzgajati pomeni iz roda v rod prenašati duhovne vrednote, ki dajejo življenju vsebino in smisel. Tega pa ne moremo doseči le z besedami, temveč predvsem tako, da te besede udejanjimo v lastnem življenju, v lastni človeški drži (Phil Bosman, 1995, povz. po Zalokar Divjak, 1997).

Dermota (1976) označi vzgojo kot vplivanje odrasle osebe na nerazvite gojenčeve sposobnosti z namenom, da ga usposobimo za zrelo in trezno delovanje in mu pomagamo do pravega človeškega lika.

Toda ali vemo kaj je tisti pravi človeški lik? Kako vemo, katere so prave vrednote? Vrednote namreč spadajo v tako imenovano duhovno dimenzijo človekove notranjosti, zato se jih ne da enostavno naučiti. Treba jih je spoznati, se zanje opredeliti in jih v svojem vsakdanu uresničevati. Ker je človek predvsem svobodno bitje, pomeni, da se za določene vrednote odloči sam, s tem pa prevzame tudi odgovornost, da jih bo bolj ali manj uspešno uresničeval (Zalokar Divjak, 2009).

3 PRAKTIČNI DEL NALOGE

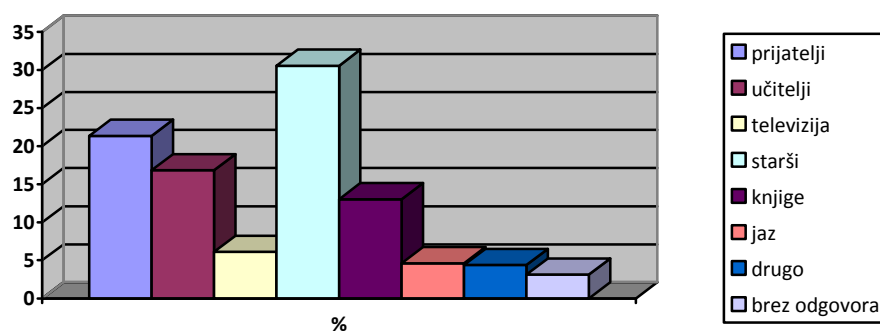
3.1 REZULTATI IN RAZLAGA

3.1.1 Analiza in interpretacija vprašalnika za učence

Tabela št. 1: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 – Obkroži, kdo ima po tvojem mnenju vpliv na tvoje razmišljanje o tem, kaj je v življenju pomembno. Obkroži 3 odgovore.

Na moje razmišljanje vplivajo...	f	f %
prijatelji	185	21,33
učitelji	146	16,84
televizija	53	6,12
starši	265	30,57
knjige	113	13,03
jaz	40	4,61
drugo	38	4,38
brez odgovora	27	3,12
skupaj	867	100,00

Grafični prikaz št. 1: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 – Obkroži, kdo ima po tvojem mnenju vpliv na tvoje razmišljanje o tem, kaj je v življenju pomembno.

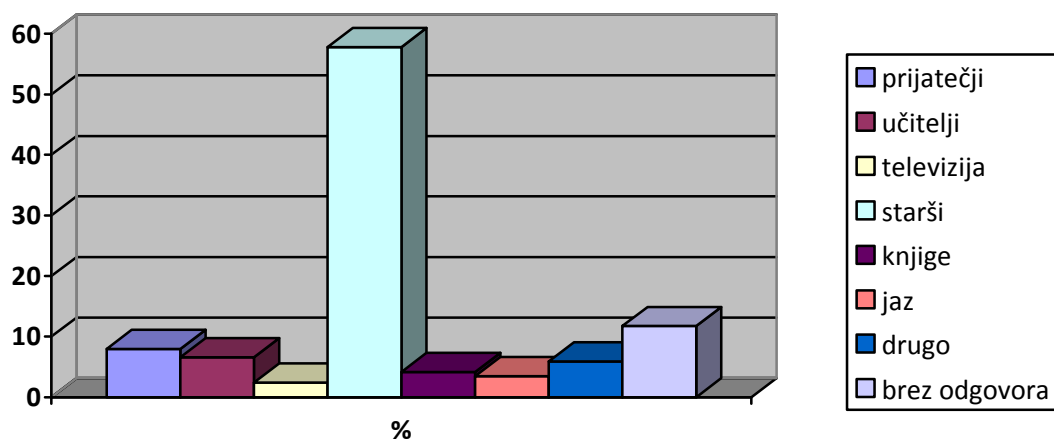

Na vprašanje o tem, kateri dejavniki imajo največji vpliv na posameznikovo razmišljanje, je bilo 5 najpogosteje izbranih odgovorov: starši (30,57 %), prijatelji (21,33 %), učitelji (16,84 %), knjige (13,03%) in televizija (6,12 %).

Tabela št. 2: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 – Sedaj pa prosim podčrtaj en odgovor, za katerega meniš, da je zate najpomembnejši.

Na moje razmišljanje najbolj vplivajo ...	f	f %
prijatelji	23	7,96
učitelji	19	6,57
televizija	7	2,42
starši	167	57,79
knjige	12	4,15
jaz	10	3,47
drugo	17	5,88
brez odgovora	34	11,76
skupaj	289	100,00

Grafični prikaz št. 2: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 – Sedaj pa prosim podčrtaj en odgovor, za katerega meniš, da je zate najpomembnejši.

Analiza vprašanja, pri katerem smo želeli izvedeti, kateri dejavnik izmed naštetih je po mnenju učencev najpomembnejši, je pokazala, da več kot polovici učencev (57,79 %) največ pomeni mnenje staršev. Sledijo jim prijatelji (7,96 %) in učitelji (6,57 %).

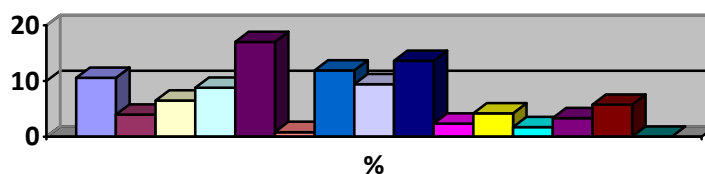
Pod drugo so učenci navajali, da ima zanje pomembno vlogo tudi mnenje starih staršev ter starejših bratov in sester.

Tabela št. 3: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 2 –Kaj ti je v življenju zelo pomembno? Obkroži 5 odgovorov.

V življenju mi je zelo pomembna...	f	f %
svoboda	153	10,59
denar in lastnina	57	3,94
ljubezen do domovine	94	6,51
poštenost	127	8,79
zdravje	246	17,02
družbeni status	12	0,83
družinska sreča	172	11,90
znanje	136	9,42
prijateljstvo in ljubezen	197	13,63
samospoštovanje	34	2,35
odgovornost	61	4,22
pozitivna naravnost	25	1,73
marljivost, delavnost	48	3,33
spoštovanje, strpnost do drugih	83	5,74
drugo	0	0
skupaj	1445	100,00

Grafični prikaz št. 3: Odstotki (f %) za vprašanje številka 2 – Kaj ti je v življenju zelo pomembno?

svoboda	denar in lastnina
ljubezen do domovine	poštenost
zdravje	družbeni status
družinska sreča	znanje
prijateljstvo in ljubezen	samospoštovanje
odgovornost	pozitivna naravnost
marljivost, delavnost	spoštovanje, strpnost do drugih
drugo	

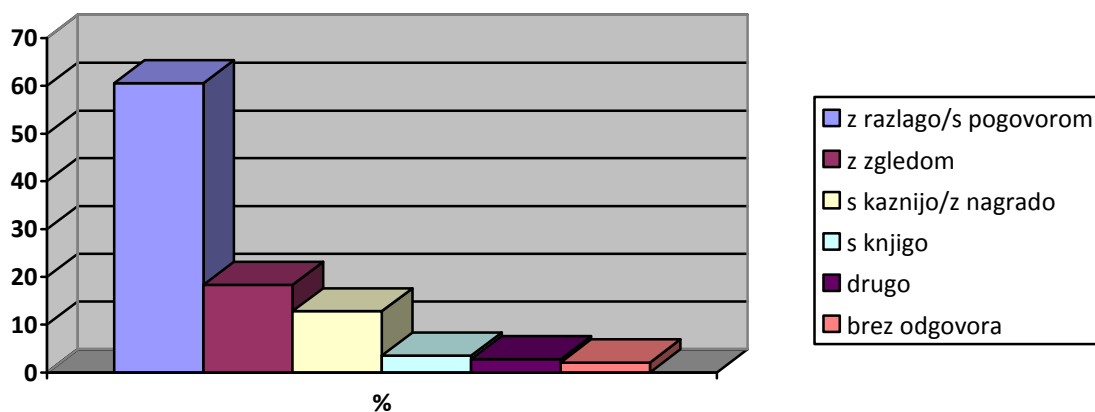
Na vprašanje, katere vrednote so učencem v življenju najbolj pomembne, so učenci najpogosteje izbrali zdravje (17,02 %), nato prijateljstvo in ljubezen (13,63 %) ter družinsko srečo (11,90 %). Prav tako so kot pomembnejše vrednote navajali svobodo, znanje, poštenost in ljubezen do domovine. Učenci so kot najmanj pomembne vrednote navajali denar (3,94 %),

delavnost in marljivost (3,33 %), samospoštovanje (2,35 %), pozitivno naravnost (1,73 %) in družbeni status (0,83 %).

Tabela št. 4: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 3 – Na kakšen način ti starši posredujejo vrednote?

Starši mi vrednote posredujejo...	f	f %
z razlago / s pogovorom	175	60,54
z zgledom	53	18,34
s kaznijo in z nagrado	37	12,80
s knjigo	13	3,49
drugo	8	2,76
brez odgovora	7	2,07
skupaj	289	100,00

Grafični prikaz št. 4: Odstotki (f %) za vprašanje številka 3 – Na kakšen način ti starši posredujejo vrednote?

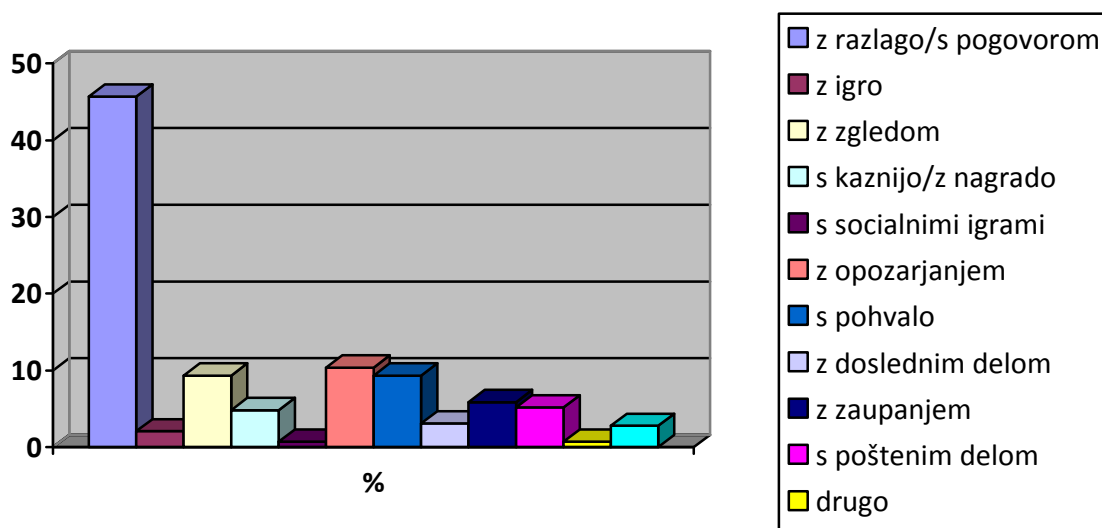

Na vprašanje, kako učencem starši najpogosteje posredujejo vrednote, je več kot polovica učencev (60, 54 %) izbrala razlago ali pogovor, v precej nižjem odstotku pa jim starši po njihovem mnenju vrednote posredujejo z zgledom (18,34 %) oziroma s kaznijo ali nagrado (12,80 %).

Tabela št. 5: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 4 – Na kakšen način ti učitelji posredujejo vrednote?

Učitelji mi vrednote posredujejo...	f	f %
z razlago / s pogovorom	132	45,67
z igro	6	2,08
z zgledom	27	9,34
s kaznijo in z nagrado	14	4,84
s socialnimi igrami	2	0,70
z opozarjanjem	30	10,38
s pohvalo	27	9,34
z doslednim delom	9	3,11
z zaupanjem	17	5,88
s poštenim delom	15	5,19
drugo	2	0,70
brez odgovora	8	2,77
Skupaj	289	100,00

Grafični prikaz št. 5: Odstotki (f %) za vprašanje številka 4 – Na kakšen način ti učitelji posredujejo vrednote?

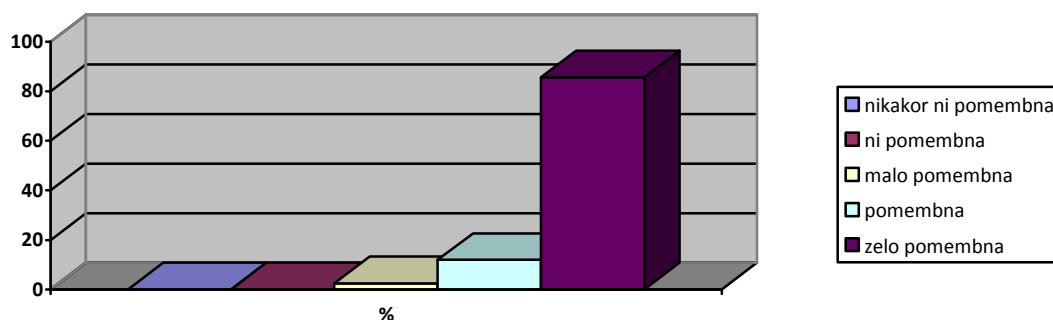
Analiza vprašanja je pokazala, da učitelji, po mnenju učencev, najpogosteje posredujejo vrednote z razlago ali pogovorom (45,67 %), sledijo opozarjanje (10,38 %), pohvala in zgled (9,34 %). Najmanj se učitelji po mnenju učencev poslužujejo različnih iger, prav tako je 9 učencev (3,11 %) navajalo, da jim učitelji privzgajajo vrednote predvsem z doslednim delom.

3.1.2 Analiza in interpretacija vprašalnika za starše

Tabela št. 6: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 – Kakšna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot?

Vloga staršev na področju oblikovanja vrednot ...	f	f %
nikakor ni pomembna	0	0,00
ni pomembna	0	0,00
malo pomembna	6	2,47
pomembna	29	11,93
zelo pomembna	208	85,60
skupaj	243	100,00

Grafični prikaz št. 6: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 – Kakšna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot?

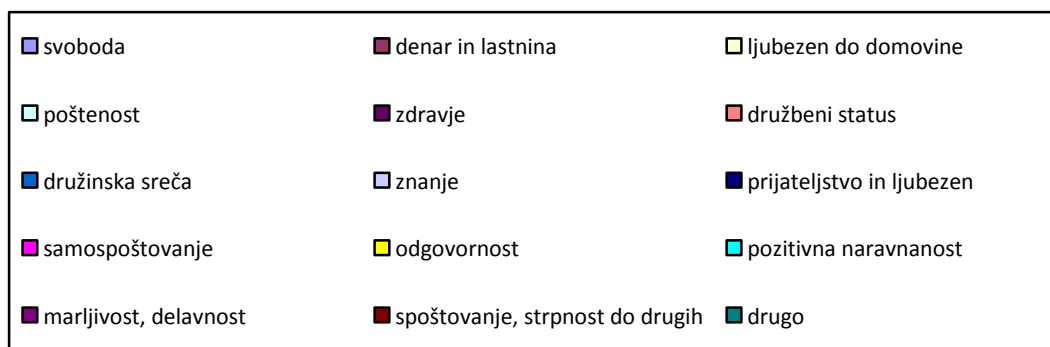
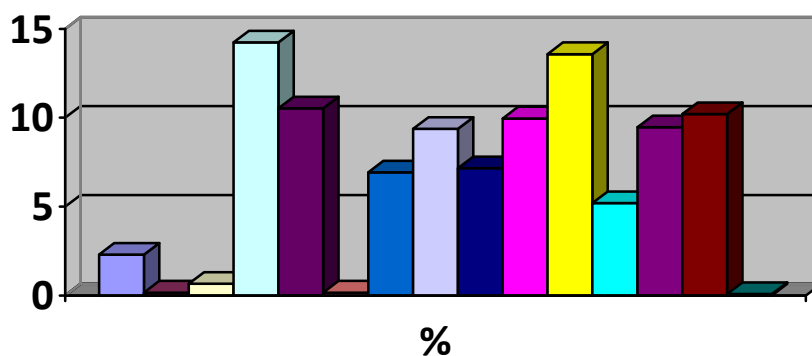

Večina anketiranih staršev (237) svojo vlogo na področju oblikovanja vrednot ocenjuje kot zelo pomembno ali pomembno (97,53 %), le 6 staršev (2,47 %) je mnenja, da je njihova vloga pri oblikovanju vrednot manj pomembna.

Tabela št. 7: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 2 - Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši otroci.

Vrednote za katere si starši prizadevajo, da bi jih pridobili njihovi otroci	f	f %
svoboda	28	2,30
denar in lastnina	2	0,16
ljubezen do domovine	8	0,66
poštenost	173	14,24
zdravje	128	10,53
družbeni status	2	0,16
družinska sreča	85	6,93
znanje	114	9,38
prijateljstvo in ljubezen	87	7,16
samospoštovanje	121	9,96
odgovornost	165	13,58
pozitivna naravnost	63	5,19
marljivost, delavnost	115	9,47
spoštovanje, strpnost do drugih	124	10,20
drugo	1	0,08
skupaj	1215	100,00

Grafični prikaz št. 7: Odstotki (f %) za vprašanje številka 2 - Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši otroci.

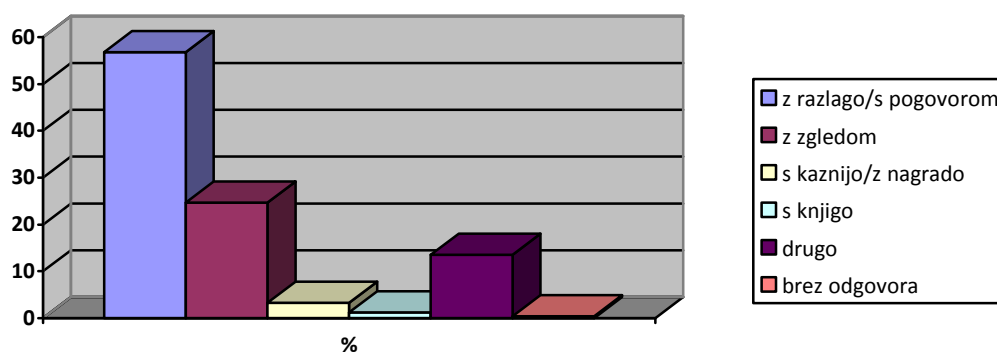

Po mnenju staršev so najpomembnejše vrednote, ki bi jih radi posredovali svojim otrokom, poštenost (14,24 %), odgovornost (13,58 %), zdravje (10,53 %), spoštovanje in strpnost do drugih (10,20 %), marljivost in delavnost (9,47 %), samospoštovanje (9,96 %) ter znanje (9,38 %). Družbeni status, ljubezen do domovine in svoboda so vrednote, ki se staršem zdijo v življenju njihovih otrok manj pomembne.

Tabela št. 8: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 3 - Na kakšen način posredujete vrednote svojim otrokom? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.

Starši vrednote svojim otrokom posredujejo...	f	f %
z razlago / s pogovorom	138	56,79
z zgledom	60	24,69
s kaznijo in z nagrado	8	3,29
s knjigo	3	1,24
drugo	33	13,58
brez odgovora	1	0,41
skupaj	243	100,00

Grafični prikaz št. 8: Odstotki (f %) za vprašanje številka 3 - Na kakšen način posredujete vrednote svojim otrokom? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.

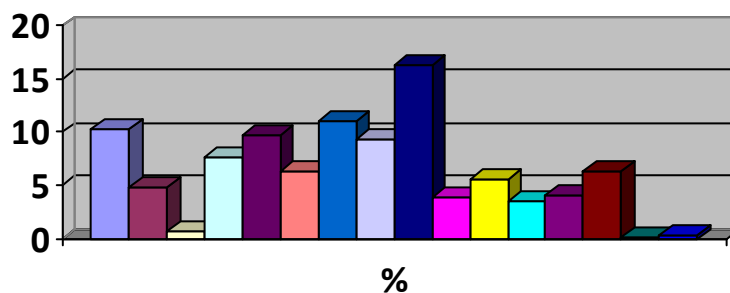
Na vprašanje, kako starši najpogosteje posredujejo vrednote svojim otrokom, je več kot polovica staršev odgovorila, da s pogovorom oziroma razlago (56,79 %) in z zgledom (24,69 %). Pod drugo so starši navajali kombinacijo obojega.

Tabela št. 9: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 4 - Kaj menite, da je

osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot.

Vrednote za katere starši menijo, da so najbolj pomembne OŠ otrokom	f	f %
svoboda	125	10,29
denar in lastnina	59	4,86
ljubezen do domovine	8	0,66
poštenost	93	7,65
zdravje	118	9,71
družbeni status	77	6,34
družinska sreča	135	11,11
znanje	113	9,30
prijateljstvo in ljubezen	198	16,29
samospoštovanje	47	3,87
odgovornost	68	5,59
pozitivna naravnost	42	3,46
marljivost, delavnost	50	4,12
spoštovanje, strpnost do drugih	77	6,34
drugo	2	0,16
brez odgovora	3	0,25
skupaj	1215	100,00

Grafični prikaz št. 9: Odstotki (f %) za vprašanje številka 4 - Kaj menite, da je osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot.

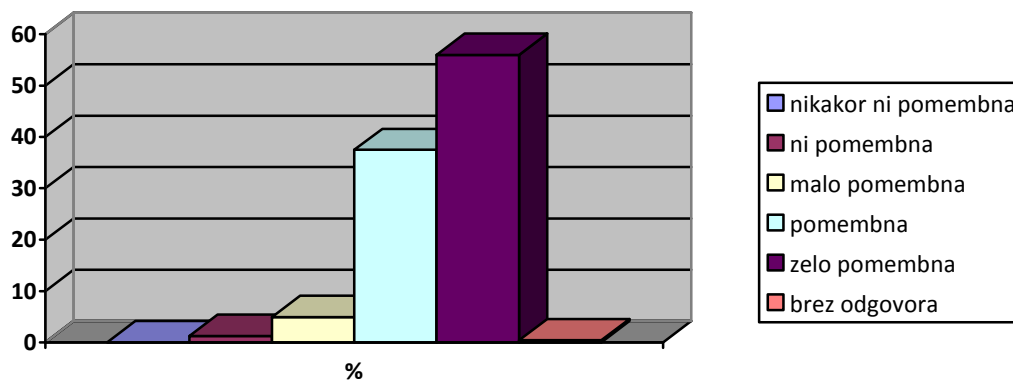
svoboda	denar in lastnina
ljubezen do domovine	poštenost
zdravje	družbeni status
družinska sreča	znanje
prijateljstvo in ljubezen	samospoštovanje
odgovornost	pozitivna naravnost
marljivost, delavnost	spoštovanje, strpnost do drugih
drugo	brez odgovora

Analiza vprašanja, katere vrednote so po mnenju staršev otrokom najpomembnejše, je pokazala, da visoko uvrščajo prijateljstvo in ljubezen (16,29 %), družinsko srečo (11,11 %), svobodo (10,29 %), zdravje (9,71 %), znanje (9,30 %) in poštenost (7,65 %). Po mnenju staršev so za otroke manj pomembne vrednote pozitivna naravnost, ljubezen do domovine in samospoštovanje.

Tabela št. 10: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 5 - Kako pomembna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot otrok?

Mnenje staršev o vlogi učiteljev na področju oblikovanja vrednot otrok ...	f	f %
1 - nikakor ni pomembna	0	0,00
2 - ni pomembna	3	1,24
3 - malo pomembna	12	4,94
4 - pomembna	91	37,45
5 - zelo pomembna	136	55,96
brez odgovora	1	0,41
skupaj	243	100,00

Grafični prikaz št. 10: Odstotki (f %) za vprašanje številka 5 - Kako pomembna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot otrok?

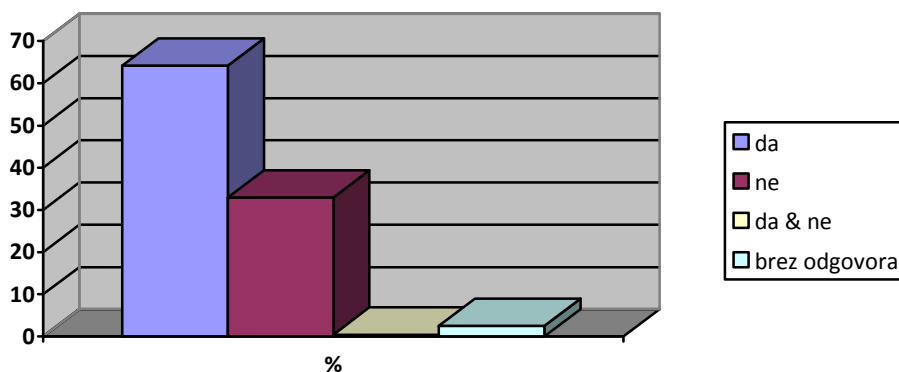
Večina anketiranih staršev (227) vlogo učiteljev na področju oblikovanja vrednot ocenjuje kot zelo pomembno ali pomembno (93,41 %), le 11 staršev (6,18 %) je mnenja, da je vloga učiteljev pri oblikovanju vrednot otrok manj pomembna oziroma nepomembna.

Tabela št. 11: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 6 - Ali menite, da šola za privzgajanje vrednot naredi dovolj?

Mnenje staršev o tem, ali šola za privzgajanje vrednot naredi dovolj	f	f %
da	156	64,20
ne	80	32,92
da in ne	1	0,41
brez odgovora	6	2,47
skupaj	243	100,00

Grafični prikaz št. 11: Odstotki (f %) za vprašanje številka 6 - Ali menite, da šola za privzgajanje vrednot naredi dovolj?

Na vprašanje, ali šola po mnenju staršev, za privzgajanje vrednot naredi dovolj, je več kot polovica staršev (64, 20 %) odgovorila z da, nekaj več kot tretjina anketiranih (32, 92 %) pa meni, da šola za privzgajanje vrednot ne naredi dovolj. 6 staršev na to vprašanje ni odgovorilo.

Tisti starši, ki se jim zdi, da šola za privzgajanje otrokovih vrednot **naredi dovolj**, so zapisali naslednje:

- šola otrokom daje dober zgled;
- v šoli strokovni delavci delajo veliko na področju medosebnih odnosov in reševanja konfliktov med vrstniki;
- pri pouku učitelji ogromno časa posvetijo pogovorom o vrednotah in obenem skušajo biti zgled s svojim ravnanjem;
- učitelji se sicer trudijo po svojih najboljših močeh, vendar menim, da imajo pri privzgajanju vrednot otrok, odločilno vlogo še vedno njihovi starši;
- v šoli se trudijo približati otrokom vrednote, kot so: poštenost, strpnost, znanje, odgovornost ...;

- šola naredi toliko, kolikor je v njeni moči, na prvem mestu pa so seveda starši, ki svoje otroke vzgajajo in jih učijo, katere vrednote so pomembne;
- v šoli je pomembna tudi sekundarna socializacija, s katero otroci pridobivajo ostale vrednote izven šole, na igrišču, med prijatelji, sosedi ...;

Tisti starši, ki pa se jim zdi, da šola za privzgajanje vrednot NE naredi dovolj, pa menijo da:

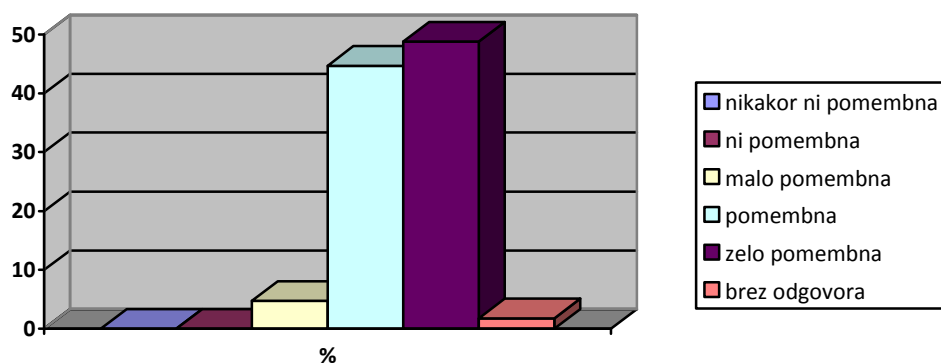
- učni načrt in obseg snovi ne dopuščata dovolj časa, da bi lahko razpravljali o trenutno pomembnih stvareh, kot so npr. mirno reševanje konfliktnih situacij in raznih sporov;
- vloga šole (učiteljev) je premalo cenjena, učencem včasih učitelji dopuščajo preveč svobode in imajo pri ukrepanju pogosto zvezane roke;
- v današnji družbi je šola precej nemočna, saj se otroci vedno bolj zavedajo svojih pravic, nihče pa ne govori o njihovih dolžnostih;
- šola preveč pomena daje predvsem pridobivanju teoretičnih znanj, premalo pa posveča pozornosti učenja samospoštovanja, medsebojnih odnosov in spodbujanju nadarjenih otrok;
- učitelji niso ustrezen zgled, nekateri pa imajo tudi napačne vrednote;
- šolski sistem je že sedaj preveč natrpan, da bi se imeli čas ukvarjati še z vrednotami.
- šola je preveč usmerjena v kopičenje faktografskega znanja in tekmovalnosti, nobenega poudarka pa ni več na spoštovanju in strpnosti;
- med poukom primanjkuje socialnih iger in spoznavanja drugačnosti skozi osebno izkušnjo. Vrednota, ki je v šolah v ospredju, je znanje.

3.1.3 Analiza in razlaga vprašalnika za učitelje

Tabela št. 12: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 - Kakšna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot?

Vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot ...	f	f %
nikakor ni pomembna	0	0,00
ni pomembna	0	0,00
malo pomembna	8	4,71
pomembna	76	44,71
zelo pomembna	83	48,82
brez odgovora	3	1,76
skupaj	170	100,00

Grafični prikaz št. 12: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 - Kakšna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot?

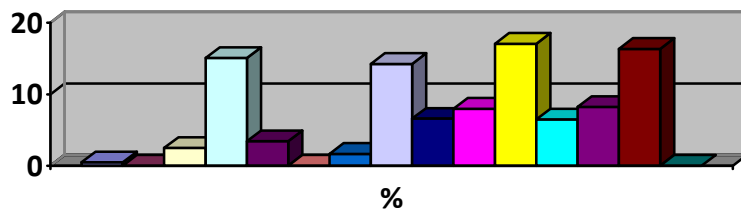

Večina anketiranih učiteljev svojo vlogo na področju oblikovanja vrednot ocenjuje kot zelo pomembno (48,82 %) ali pomembno (44,71 %), le 8 anketiranim (4,71 %) se zdi njihova vloga manj pomembna.

Tabela št. 13: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 2 - Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši učenci.

Vrednote za katere si učitelji prizadevajo, da bi jih pridobili njihovi učenci	f	f %
svoboda	4	0,47
denar in lastnina	0	0,00
ljubezen do domovine	21	2,47
poštenost	128	15,06
zdravje	29	3,41
družbeni status	0	0,00
družinska sreča	14	1,65
znanje	121	14,24
prijateljstvo in ljubezen	56	6,59
samospoštovanje	68	7,99
odgovornost	145	17,06
pozitivna naravnost	55	6,47
marljivost, delavnost	70	8,24
spoštovanje, strpnost do drugih	139	16,35
drugo	0	0,00
skupaj	850	100,00

Grafični prikaz št. 13: Odstotki (f %) za vprašanje številka 2 - Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši učenci.

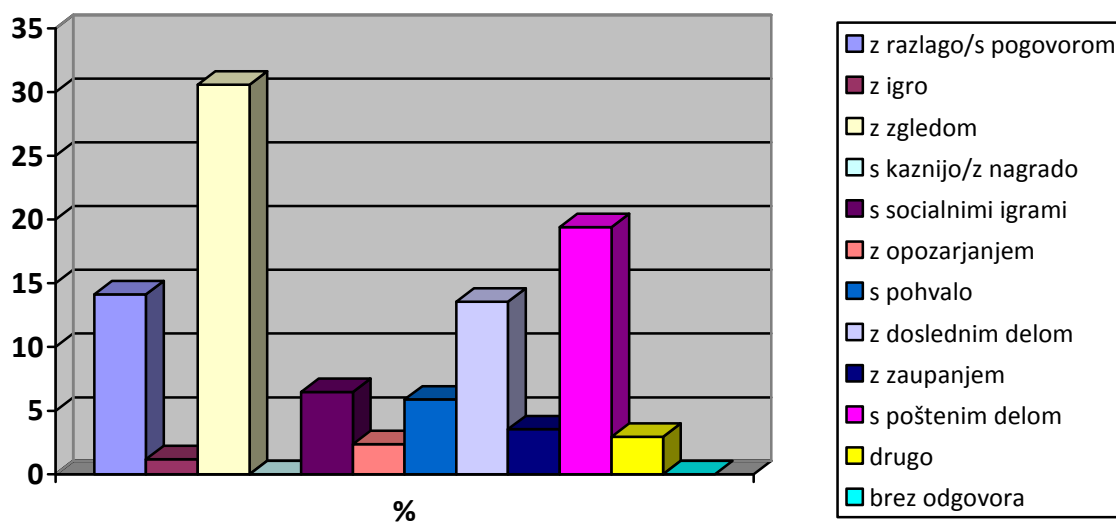
svoboda	denar in lastnina	ljubezen do domovine
poštenost	zdravje	družbeni status
družinska sreča	znanje	prijateljstvo in ljubezen
samospoštovanje	odgovornost	pozitivna naravnost
marljivost, delavnost	spoštovanje, strpnost do drugih	drugo

Anketiranim učiteljem se izmed naštetih vrednot zdijo najpomembnejše odgovornost (17,06 %), spoštovanje in strpnost do drugih (16,35 %), poštenost (15,06 %), znanje (14,24 %) ter marljivost in delavnost (8,24 %).

Tabela št. 14: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 3 - Na kakšen način posredujete vrednote svojim učencem? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.

Učitelji vrednote svojim učencem posredujejo...	f	f %
z razlago / s pogovorom	24	14,12
z igro	2	1,18
z zgledom	52	30,59
s kaznijo in z nagrado	0	0,00
s socialnimi igrami	11	6,47
z opozarjanjem	4	2,35
s pohvalo	10	5,88
z doslednim delom	23	13,53
z zaupanjem	6	3,53
s poštenim delom	33	19,41
drugo	5	2,94
brez odgovora	0	0,00
skupaj	170	100,00

Grafični prikaz št. 14: Odstotki (f %) za vprašanje številka 3 - Na kakšen način posredujete vrednote svojim učencem? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.

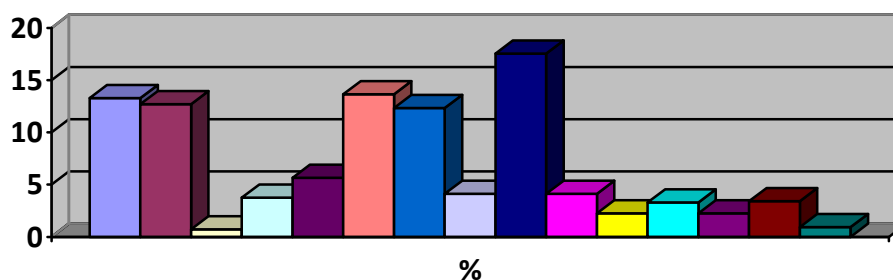

Na vprašanje, na kakšen način učitelji najpogosteje posredujejo vrednote svojim učencem, so učitelji odgovarjali, da z zgledom (30,59 %), s poštenim (19,41 %) in doslednim (13,53 %) delom ter pogovorom oziroma razlago (14,12 %). Zanimivo se nam zdi, da kljub številnim možnim odgovorom, učitelji niso pogosteje izbirali igre ali pohvale, ki sta po našem mnenju v osnovnošolskem obdobju zelo pomembni.

Tabela št. 15: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 4 - Kaj menite, da je osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot.

Vrednote za katere učitelji menijo, da so najbolj pomembne OŠ otrokom	f	f %
svoboda	113	13,29
denar in lastnina	108	12,71
ljubezen do domovine	6	0,71
poštenost	32	3,76
zdravje	48	5,65
družbeni status	116	13,65
družinska sreča	105	12,35
znanje	35	4,12
prijateljstvo in ljubezen	149	17,53
samospoštovanje	35	4,12
odgovornost	19	2,24
pozitivna naravnost	28	3,29
marljivost, delavnost	19	2,24
spoštovanje, strpnost do drugih	29	3,40
drugo	8	0,94
skupaj	850	100,00

Grafični prikaz št. 15: Odstotki (f %) za vprašanje številka 4 - Kaj menite, da je osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot.

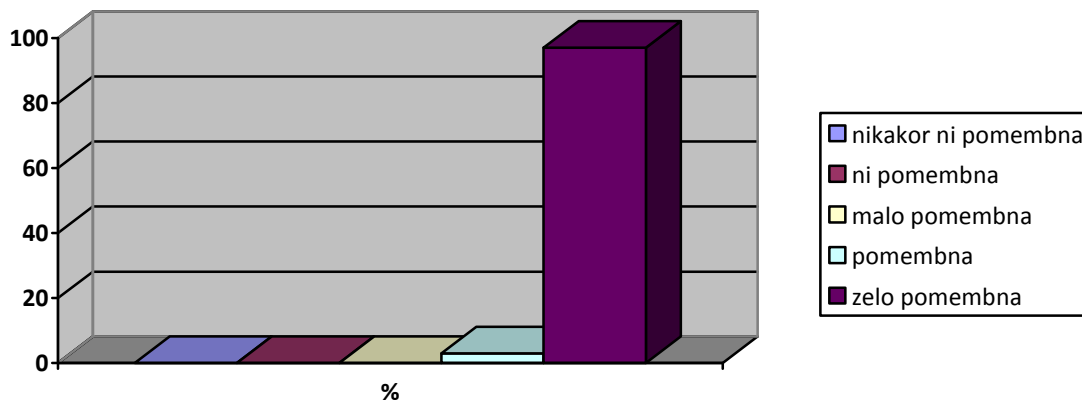

Analiza vprašanja, katere vrednote so po mnenju učiteljev učencem najpomembnejše, je pokazala, da visoko uvrščajo prijateljstvo in ljubezen (17,53 %), družbeni status (13,65 %), svobodo (13,29 %), denar in lastnino (12,71 %) in družinsko srečo (12,35 %). Po mnenju učiteljev so za učence manj pomembne vrednote: ljubezen do domovine, marljivost in delavnost ter spoštovanje in strpnost do drugih.

Tabela št. 16: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 5 - Kako pomembna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot otrok?

Mnenje učiteljev o vlogi staršev na področju oblikovanja vrednot otrok ...	f	f %
1 - nikakor ni pomembna	0	0,00
2 - ni pomembna	0	0,00
3 - malo pomembna	0	0,00
4 - pomembna	5	2,94
5 - zelo pomembna	165	97,06
skupaj	170	100,00

Grafični prikaz št. 16: Odstotki (f %) za vprašanje številka 5 - Kako pomembna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot otrok?

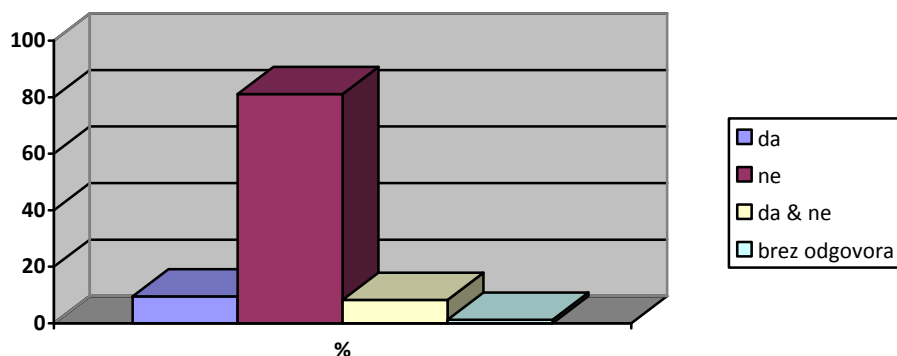

Vsi anketirani učitelji vlogo staršev na področju oblikovanja vrednot ocenjujejo kot zelo pomembno (97,06 %) ali pomembno (2,94 %).

Tabela št. 17: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 6 - Ali menite, da starši za privzgajanje vrednot naredijo dovolj?

Mnenje učiteljev o tem, ali starši za privzgajanje vrednot naredijo dovolj	f	f %
da	16	9,41
ne	138	81,17
da in ne	14	8,24
brez odgovora	2	1,18
skupaj	170	100,00

Grafični prikaz št. 17: Odstotki (f %) za vprašanje številka 6 - Ali menite, da starši za privzgajanje vrednot naredijo dovolj?

Na vprašanje, ali se učiteljem zdi, da starši za privzgajanje vrednot naredijo dovolj, je večina učiteljev (81, 17 %) odgovorila, da ne. 9, 41 % anketiranih meni drugače.

Glede na to, da so učitelji povečini mnenja, da starši za privzgajanje vrednot otrokom še vedno ne naredijo dovolj, navajamo njihova mnenja:

- starši vse prelagajo na druge, predvsem na učitelje;
- pomanjkanje časa, razmere v družbi;
- starši se z otroki premalo igrajo, jih ne spodbujajo dovolj;
- kolikor opažam, ima vedno več staršev premalo časa za svoje otroke in so le-ti velikokrat prepuščeni sami sebi ;
- menim, da o vrednotah starši malo razmišljajo in zelo neresno delajo na tem področju;
- starši so žal preveč zaposleni in mnogi preveč obremenjeni z zagotavljanjem osnovnega preživetja družini;
- vrednote se oblikujejo v ranem otroštvu, ko na otroke večinoma vplivajo starši in bližnje socialno okolje;

- starši teoretično veliko vedo o vrednotah, a z lastnim zgledom tega ne uresničujejo;
- veliko staršev prelaga vzgojo otrok in ostale obveznosti na vrtec, šolo... ne znajo postavljati meja;
- starši imajo dandanes premalo časa za otroke, zato ta čas namenijo učenju, nalogam, igri... zmanjka pa časa za osnovne vrednote, ki bi jih morali usvojiti vsi.

3.2 RAZLAGA HIPOTEZ

S pomočjo dobljenih rezultatov smo potrdili ali zavrnili (ovrgli) hipoteze, postavljene pred začetkom raziskovanja.

H1: Vloga staršev in učiteljev na področju oblikovanja vrednot je zelo pomembna.

Hipotezo, ki pravi, da je vloga staršev in učiteljev zelo pomembna, lahko v celoti sprejmemo, saj tako meni večina anketiranih staršev in učiteljev.

H2: Najpogostejša načina pri posredovanju vrednot sta zgled in pogovor.

Hipotezo, ki pravi da sta najpogostejša načina posredovanja vrednot vzgled in pogovor, lahko potrdimo, saj se je izkazalo, da so starši in učitelji ta dva načina najpogosteje izbrali kot načina posredovanja vrednot.

Za razliko od dobljenih rezultatov, lahko v literaturi zasledimo, da avtorji pri učenju vrednot v ospredje postavljajo predvsem zgled, šele nato pogovor oz. besede.

H3: Zaradi družbenih sprememb učenci kot zelo pomembne vrednote navajajo denar in lastnino ter družbeni status.

Hipotezo, ki pravi, da učenci kot zelo pomembne vrednote najpogosteje navajajo denar in družbeni status, lahko v celoti ovržemo, saj je le manjši odstotek anketiranih učencev navajalo ti dve vrednoti kot najpomembnejši.

Glede na spremembe v družbenem okolju učenci namesto denarja, lastnine in družbenega statusa v sistemu vrednot na prva mesta postavljajo prijateljstvo in ljubezen, družinsko srečo in zdravje. Te trditve sovpadajo z aktualno literaturo s področja vrednot.

H4: Najpomembnejše vrednote otrok se razlikujejo od najpomembnejših vrednot staršev.

Hipotezo, ki pravi da se vrednote otrok razlikujejo od vrednot, ki so jih navajali starši, lahko potrdimo, saj se je izkazalo, da otroci izbirajo enake vrednote kot njihovi starši. Tako starši kot njihovi otroci so kot pomembnejše vrednote navajali prijateljstvo in ljubezen, družinsko srečo in zdravje.

4 ZAKLJUČEK

Vrednote nam pomenijo smerokaz, so vodila, po katerih naj bi uravnavali svoje življenjske odnose z drugimi (Musek, 1993).

Ko sva začeli raziskovati, kaj sploh vrednote so in na kaj vse vplivajo, sva ugotovili, kako pomembno vlogo imajo v našem življenju. Z raziskovanjem in prebiranjem literature o vrednotah, se je najino zanimanje za vrednote še povečalo, saj sva ugotovili, da na nek način dajejo smisel našemu bivanju. Čeprav se o njih pogosto govori in piše, se nama vse bolj dozdeva, da jim ljudje še vedno ne pripisujejo dovolj velikega pomena.

Namen raziskave je bil ugotoviti, kakšna so stališča učencev, njihovih staršev in učiteljev osmih celjskih osnovnih šol na področju vrednot. Glede na dobljene rezultate lahko rečemo, da je po mnenju anketiranih vloga staršev in učiteljev v življenju otrok oziroma učencev zelo pomembna. Zanimivo se nam zdi, da so učitelji za razliko od staršev, menja, da starši v zgodnjem otroštvu za privzgajanje vrednot otrokom, ne naredijo dovolj. Učitelji so kot razloge navajali predvsem pomanjkanje časa in prelaganje odgovornosti na vzgojno–izobraževalne ustanove. Če je temu zares tako, menimo, da so ti podatki tudi odraz vse večje socialne stiske, preobremenjenosti staršev in družbe, v kateri živimo.

Spodbudni so podatki, ki kažejo, da so vrednote, ki so jih izbirali starši kot pomembne, izbirali tudi njihovi otroci. Izbrane vrednote nakazujejo, da kljub družbi in času, v katerem živimo, prevladuje predvsem težnja po ljubezni, prijateljstvu in družini. Učenci in starši so namreč denar in družbeni ugled, v sistemu vrednot uvrščali kot manj pomembne.

Pomembno se nam zdi, da končno prenehamo le govoriti, ampak to tudi udejanjimo. Rešitev vidimo predvsem v medsebojnem sodelovanju staršev in učiteljev, povečanju avtonomije šol in vse večji ozaveščenosti ljudi.

Za konec dodajamo razmišljanje naše učenke o vrednotah.

VREDNOTE

Včasih ne znamo ceniti vrednote,
rajši imamo cele koše pohote.

Prijateljstvo zamenja računalnik,
ljubezen pa preroški klepetalnik.

"Živela sta srečno do konca svojih dni,"
ni več stavek naših dni.

Spoštovati zdaj pomeni,
se prilizovati.

Ko prijatelj hrbet obrne,
vem težko je,
a če te cenil je,
se hrbet hitro odgrne.

Prav vsak mora vedeti,
da težko je živeti v kletki brez vrednot,
brez prijateljstva, brez potrpljenja
skratka brez življenja.

Lara Gobec, 7.a
OŠ Frana Kranjca Celje

LITERATURA

- Bennett, W. (2004). Moralne vrednote za mlade: zgodbe, ki pomagajo oblikovati lastni svet vrednot. Tržič: Učila International.
- Bergant Belaj, J. (1998). Vzgoja za vrednote (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Duckworth, J. (2011). Mala knjiga vrednot: izobraževanje otrok v misleče, samostojne, odgovorne in ljubeče državljane. Ljubljana: Narodno univerzitetna knjižnica.
- Golobič Geršak, H. (1997). Vrednote mladih in učna uspešnost (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Grkman, Š. (2005). Vrednote v šoli (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Kokalj, M. (1994). Vrednote in vzgoja (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Musek, J. (1993). Osebnost in vrednote. Ljubljana: Educy.
- Musek, J. (1995). Ljubezen, družina, vrednote. Ljubljana: Educy.
- Musek, J. (2000). Nova psihološka teorija vrednot. Ljubljana: Educy.
- Ščuka, V. (2007). Šolar na poti do sebe: oblikovanje osebnosti. Radovljica: Didakta.
- Triler, M. (1997). Vzgoja za vrednote (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Vukasović, A. (1993). Pedagogija. Zagreb: Samobor.
- Zalokar Divjak, Z. (1998). Vzgoja za smisel življenja. Ljubljana: Educy.
- Zalokar Divjak, Z. (2000). Vzgajati z ljubeznijo. Krško: Gora.
- Zalokar Divjak, Z. (2008). Otroci, mladostniki, starši. Krško: Gora.
- Zupančič, M., Justin, J. (1991). Otrok, pravila, vrednote: otrokov moralni in socialni razvoj. Radovljica: Didakta.

ELEKTRONSKI VIRI

- Krančan, M. (2013). Vrednote v različnih razvojnih obdobjih in medgeneracijski prenos vrednot : diplomsko delo. Pridobljeno s svetovnega spleta http://pefprints.pef.uni-lj.si/1263/1/DIPLOMSKO_DELO_Petra_Kran%C4%8Dan.pdf dne 7. 1. 2014.
- Fideršek, B., Hajsinger, N., Hrastnik Fink, I. (2011). Prijateljstvo kot vrednota nekoč in danes: raziskovalna naloga. Pridobljeno s spleta <http://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201104186.pdf>, dne 4. 12. 2013.
- Krstič, K. (2010). Vrednote sodobne mladine: raziskovalna naloga. Pridobljeno s spleta http://www.zpm-mb.si/attachments/sl/737/Vrednote_sodobne_mladine.pdf, dne 4. 12. 2013.
- http://www2.arnes.si/~opoljanelj/razno/vzgojni_nacrt/vrednote_vzgojni_nacrt_spletna.htm, dne 17. 12. 2013.

PRILOGE

PRILOGA 1:

IZJAVA

Mentorici Iris Freljih in Alja Žekar v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje zagotavlja, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Vrednote – to sem jaz, katere avtorici sta Nina Jakop in Laura Rozman:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtoričino dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu;
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju.

Celje, 7. 3. 2014

žig šole

Šola: Osnovna šola Frana Kranjca Celje

Podpis mentorice

Podpis odgovorne osebe

PRILOGA 2:

VPRAŠALNIK ZA UČENCE

Pozdravljeni, sva Nina in Laura ter sva mladi raziskovalki iz Osnovne šole Frana Kranjca Celje. Radi bi raziskali, kaj se učencem osnovne šole v življenju zdi pomembno. Zato potrebujva tvojo pomoč in te prosiva, da odgovoriš na spodnja vprašanja. Na list se ti ni treba podpisati, saj potrebujeva le tvoje odgovore, ki naj bodo čim bolj iskreni. Hvala za pomoč.

---

1. Obkroži, kdo ima po tvojem mnenju največji vpliv na tvoje razmišljanje o tem, kaj je v življenju pomembno? Obkrožiš lahko več odgovorov.

- a) prijatelji
- b) učitelji
- c) televizija
- d) starši
- e) knjige
- f) nihče
- g) drugo _____

Sedaj pa te prosim, da podčrtaš le en odgovor, za katerega meniš, da je najpomembnejši.

2. Kaj ti je v življenju zelo pomembno? Obkroži 5 odgovorov.

a) svoboda	f) družinska sreča	l) marljivost, delavnost
b) denar in lastnina	g) znanje	m) spoštovanje, strpnost do drugih
c) ljubezen do domovine	h) prijateljstvo in ljubezen	n) drugo: _____
č) poštenost	i) samospoštovanje	
d) zdravje	j) odgovornost	
e) družbeni status	k) pozitivna naravnost	

3. Na kakšen način ti starši posredujejo te vrednote? Obkroži en odgovor.

- a) z razlago / s pogovorom
- b) z zgledom
- c) s kaznijo in z nagrado
- d) s knjigo
- e) drugo: _____

4. Na kakšen način ti učitelji posredujejo te vrednote? Obkroži en odgovor.

a) z razlago / s pogovorom	h) s pohvalo
b) z igro	i) z doslednim delom
c) z zgledom	j) z zaupanjem
d) s kaznijo in z nagrado	k) s poštenim odnosom
e) s socialnimi igrami	l) drugo: _____
f) z opozarjanjem	

Hvala za tvoje sodelovanje.

PRILOGA 3:

VPRAŠALNIK ZA STARŠE

Pozdravljeni, sva Nina Jakop in Laura Rozman, učenki 8. razreda Osnovne šole Frana Kranjca Celje. Za raziskovalno nalogo raziskujemo vpliv staršev in učiteljev na vrednote otrok oz. učencev, zato potrebujemo vašo pomoč. Pred vami je vprašalnik, ki nama bo pomagal ugotoviti, katere vrednote starši izpostavljate kot pomembne za otroke in kako se te vrednote različnih starostnih skupin razlikujejo.

Zagotavljam vam, da je anketa anonimna ter da bova rezultate vprašalnikov uporabili izključno za svojo raziskavo. Za pomoč in iskrene odgovore se vam vnaprej zahvaljujemo.

---

1. Kakšna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot? Ocenite od 1 do 5. (1-nikakor ni pomembna, 2-ni pomembna, 3-malo pomembna, 4-pomembna, 5-zelo pomembna)

1   2   3   4   5

2. Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši otroci.

a) svoboda	f) družinska sreča	l) marljivost, delavnost
b) denar in lastnina	g) znanje	m) spoštovanje, strpnost do drugih
c) ljubezen do domovine	h) prijateljstvo in ljubezen	n) drugo: _____
č) poštenost	i) samospoštovanje	
d) zdravje	j) odgovornost	
e) družbeni status	k) pozitivna naravnost	

3. Na kakšen način posredujete vrednote svojim otrokom? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.

- a) z razlago / s pogovorom
b) z zgledom
c) s kaznijo in z nagrado
d) s knjigo
e) drugo: _____

4. Kaj menite, da je osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot, ki so po vašem mnenju osnovnošolskim otrokom najbolj pomembne.

a) svoboda	f) družinska sreča	l) marljivost, delavnost
b) denar in lastnina	g) znanje	m) spoštovanje, strpnost do drugih
c) ljubezen do domovine	h) prijateljstvo in ljubezen	n) drugo: _____
č) poštenost	i) samospoštovanje	
d) zdravje	j) odgovornost	
e) družbeni status	k) pozitivna naravnost	

5. Ocenite od 1 do 5, kako pomembna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot otrok? (1-nikakor ni pomembna, 2-ni pomembna, 3-malo pomembna, 4-pomembna, 5-zelo pomembna)

1   2   3   4   5

6. Ali menite, da šola za privzganje vrednot naredi dovolj?

DA   NE

Utemeljite svoj odgovor.

Hvala za vaše sodelovanje.

PRILOGA 4:

VPRAŠALNIK ZA UČITELJE

Pozdravljeni, sva Nina Jakop in Laura Rozman, učenki 8. razreda Osnovne šola Frana Kranjca Celje. Za raziskovalno nalogo raziskujemo vpliv staršev in učiteljev na vrednote otrok oz. učencev, zato potrebujemo vašo pomoč. Pred vami je vprašalnik, ki nama bo pomagal ugotoviti, katere vrednote učitelji izpostavljate kot pomembne za učence in kako se te vrednote različnih starostnih skupin razlikujejo.

Zagotavljam vam, da je anketa anonimna ter da bova rezultate vprašalnikov uporabili izključno za svojo raziskavo. Za pomoč in iskrene odgovore se vam vnaprej zahvaljujemo.

1. Kakšna je po vašem mnenju vloga učiteljev na področju oblikovanja vrednot? Ocenite od 1 do 5. (1-nikakor ni pomembna, 2-ni pomembna, 3-malo pomembna, 4-pomembna, 5-zelo pomembna)

1   2   3   4   5

2. Obkrožite 5 vrednot, za katere si prizadevate, da bi jih pridobili vaši učenci.

a) svoboda	e) družbeni status	j) odgovornost
b) denar in lastnina	f) družinska sreča	k) pozitivna naravnost
c) ljubezen do domovine	g) znanje	l) marljivost, delavnost
č) poštenost	h) prijateljstvo in ljubezen	m) spoštovanje, strpnost do drugih
d) zdravje	i) samospoštovanje	n) drugo: _____

3. Na kakšen način posredujete vrednote svojim učencem? Obkrožite tisti način, ki se ga poslužujete najpogosteje.

a) z razlago / s pogovorom	f) s pohvalo
b) z igro	g) z doslednim delom
c) z zgledom	h) z zaupanjem
d) s kaznijo in z nagrado	i) s poštenim odnosom
e) s socialnimi igrami	j) drugo: _____
f) z opozarjanjem	

4. Kaj menite, da je osnovnošolskim otrokom v življenju najbolj pomembno? Obkrožite 5 vrednot, ki so po vašem mnenju osnovnošolskim otrokom najbolj pomembne.

a) svoboda	e) družbeni status	j) odgovornost
b) denar in lastnina	f) družinska sreča	k) pozitivna naravnost
c) ljubezen do domovine	g) znanje	l) marljivost, delavnost
č) poštenost	h) prijateljstvo in ljubezen	m) spoštovanje, strpnost do drugih
d) zdravje	i) samospoštovanje	n) drugo: _____

5. Ocenite od 1 do 5, kako pomembna je po vašem mnenju vloga staršev na področju oblikovanja vrednot otrok? (1-nikakor ni pomembna, 2-ni pomembna, 3-malo pomembna, 4-pomembna, 5-zelo pomembna)

1   2   3   4   5

6. Ali menite, da starši za privzganje vrednot naredijo dovolj?

DA   NE

Utemeljite svoj odgovor.

Hvala za vaše sodelovanje.